

**LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI
USŁUG SPOŁECZNYCH
GMINY BANIE MAZURSKIE NA LATA 2026-2029**

WSTĘP

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

WNIOSKI Z DIAGNOZY

- 1.1 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób starszych
- 1.2 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami
- 1.3 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością
- 1.4 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego
- 1.5 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia dziecka i rodziny

II. CZĘŚĆ OPERACYJNA

- 2.1 Deinstytucjonalizacja wsparcia osób z ograniczoną sprawnością, seniorów, osób z niepełnosprawnościami
- 2.2 Deinstytucjonalizacja w obszarze wsparcia rodzin dzieci, w tym z dziećmi z niepełnosprawnością osób w kryzysie zdrowia psychicznego
- 2.3 Zasady monitorowania działań Planu

WSTĘP

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Banie Mazurskie na lata 2026–2029 stanowi dokument operacyjny wyznaczający kierunki rozwoju lokalnej polityki społecznej w oparciu o potrzeby mieszkańców, potencjał instytucjonalny gminy oraz współczesne standardy organizowania wsparcia społecznego.

Istotą procesu deinstytucjonalizacji jest stopniowe przechodzenie od pomocy świadczonej w placówkach całodobowych, izolujących lub oddalonych od środowiska życia mieszkańców, do usług realizowanych możliwie najbliżej miejsca zamieszkania, w społeczności lokalnej, z poszanowaniem godności, autonomii i prawa do samodzielnego życia.

Plan został przygotowany jako odpowiedź na zmiany demograficzne, społeczne i ekonomiczne obserwowane na terenie gminy Banie Mazurskie. Malejąca liczba mieszkańców, starzenie się populacji, rosnące potrzeby opiekuńcze seniorów, potrzeby rodzin wychowujących dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami, a także konieczność wzmacniania usług dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym powodują potrzebę uporządkowanego i długofalowego planowania działań społecznych. Jednocześnie gmina dysponuje cennym kapitałem lokalnym: aktywnością instytucji samorządowych, zasobami szkół, biblioteki, Gminnego Ośrodka Kultury i Promocji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych, KGW, OSP oraz partnerów powiatowych. Zadaniem Planu jest połączenie tych zasobów w spójny system usług społecznych.

Dokument pozostaje zgodny z kierunkami wyznaczonymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz krajowe dokumenty strategiczne, w szczególności ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), która zakłada rozwój usług środowiskowych, wspieranie rodzin, wzmacnianie samodzielności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, rozwój mieszkalnictwa wspomaganego, usług opiekuńczych, asystenckich i sąsiedzkich oraz współpracę międzysektorową.

Plan wpisuje się również w założenia regionalne województwa warmińsko-mazurskiego dotyczące deinstytucjonalizacji usług społecznych, rozwoju ekonomii społecznej oraz zwiększania dostępności usług w małych gminach wiejskich.

Celem głównym Planu jest stworzenie zintegrowanego, dostępnego i efektywnego systemu usług społecznych w gminie Banie Mazurskie, opartego na środowisku lokalnym i odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców. Cel ten będzie realizowany poprzez rozwijanie usług profilaktycznych, wspierających i interwencyjnych, ograniczanie konieczności kierowania mieszkańców do placówek całodobowych oraz wzmacnianie samodzielności osób i rodzin.

Plan analizuje potrzeby osób, ich rodzin i bliskich w pięciu kluczowych obszarach:

- 1. seniorzy i osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,**
- 2. osoby z niepełnosprawnościami,**
- 3. osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością,**

4. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego,

5. rodziny z dziećmi, w tym rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami.

W każdym z tych obszarów zaplanowano działania służące zwiększeniu dostępności usług lokalnych, poprawie jakości życia mieszkańców oraz skuteczniejszemu wykorzystaniu środków publicznych.

Struktura dokumentu obejmuje: diagnozę sytuacji społecznej gminy, analizę zasobów i istniejących usług (lista usług społecznych), wnioski z diagnozy, cele operacyjne, planowane kierunki działań, wskaźniki realizacji, partnerów wdrażających oraz system monitorowania. Takie podejście pozwala traktować Plan nie jako dokument deklaracyjny, lecz praktyczne narzędzie zarządzania lokalną polityką społeczną.

Oczekiwanym efektem realizacji Planu będzie wzrost liczby usług świadczonych w miejscu zamieszkania mieszkańców, większa samodzielność seniorów i osób z niepełnosprawnościami, lepsze wsparcie rodzin, ograniczenie kosztów pieczy instytucjonalnej i pobytów całodobowych, rozwój współpracy samorządu z organizacjami społecznymi oraz podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Banie Mazurskie.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Banie Mazurskie na lata 2026–2029 jest zatem odpowiedzią na aktualne wyzwania społeczne oraz inwestycją w nowoczesną, bliską mieszkańcom i solidarną wspólnotę lokalną.

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Analiza sytuacji społecznej, zasobów lokalnych oraz dostępnych usług społecznych wskazuje, że gmina Banie Mazurskie stoi przed typowymi dla gmin wiejskich wyzwaniami demograficznymi i społecznymi, które w najbliższych latach będą generowały rosnące zapotrzebowanie na usługi świadczone w środowisku lokalnym.

Jednocześnie analiza zasobów wskazuje, że gmina dysponuje potencjałem instytucjonalnym i społecznym pozwalającym na rozwijanie usług zgodnych z ideą deinstytucjonalizacji, **jednak konieczne jest ich dalsze wzmacnianie, koordynowanie oraz zwiększanie dostępności dla mieszkańców.**

Widoczne jest postępujące **starzenie się** społeczności lokalnej. Pomimo systematycznego spadku liczby mieszkańców, liczba osób po 60 roku życia wzrosła z 833 do 963 osób, a ich udział w strukturze ludności **zwiększył się z 26,2% do 28,2%**. Oznacza to, że już ponad co czwarty mieszkaniec gminy jest seniorem. Jednocześnie znaczna część osób starszych wymaga wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a większość seniorów korzystających z pomocy społecznej to osoby samotne. Rosnące potrzeby opiekuńcze znajdują odzwierciedlenie zarówno w korzystaniu z usług środowiskowych, takich jak usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, teleopieka czy działalność Klubu Seniora, w styczniu 2026 r przekształconego w Centrum Seniora, jak również w konieczności kierowania mieszkańców do domów pomocy społecznej. **Chociaż liczba mieszkańców przebywających w DPS zmniejszyła się z 14 do 10 osób, utrzymują się wysokie koszty pobytu, a średni koszt ponoszony przez gminę na jedną osobę wzrósł do ponad 4,4 tys. zł miesięcznie.** Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwijania usług środowiskowych, które pozwolą jak najdłużej utrzymać seniorów w miejscu zamieszkania i ograniczać konieczność korzystania z opieki instytucjonalnej. Istotnymi barierami pozostają także problemy zdrowotne, samotność, ograniczona dostępność transportu, bariery mieszkaniowe oraz niewystarczająca dostępność usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.

Znaczącą grupę mieszkańców stanowią **osoby z niepełnosprawnościami**. Według danych spisowych ich liczba wynosiła **559 osób, co stanowiło około 17% mieszkańców gminy**. Niepełnosprawność pozostaje jedną z najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej – w 2025 roku dotyczyła 51 rodzin. Jednocześnie obserwuje się utrzymujące się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2025 roku wsparciem objęto 7 osób korzystających z usług opiekuńczych oraz 6 osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych. Nadal część mieszkańców wymaga całodobowej opieki poza miejscem zamieszkania, a koszty pobytu w placówkach dla osób z niepełnosprawnością intelektualną przekraczają

7–9 tys. zł miesięcznie. Wskazuje to na konieczność dalszego rozwoju usług asystenckich, opieki wytchnieniowej, rehabilitacji oraz wsparcia środowiskowego umożliwiającego samodzielne funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Skala problemu **bezdomności na terenie gminy pozostaje stosunkowo niewielka**, jednak wymaga stałego monitorowania. W ostatnich latach pomocą obejmowano od 2 do 3 osób pozostających w kryzysie bezdomności. Jednocześnie utrzymywane są zasoby mieszkaniowe obejmujące 7 mieszkań komunalnych i 10 mieszkań socjalnych. Niewielka liczba składanych wniosków mieszkaniowych nie eliminuje ryzyka utraty mieszkania przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, szczególnie osoby samotne, starsze, z niepełnosprawnościami lub borykające się z uzależnieniami. W obszarze tym kluczowe znaczenie ma rozwój działań profilaktycznych, poradnictwa oraz wsparcia mieszkaniowego pozwalającego zapobiegać utracie samodzielności i wykluczeniu społecznemu.

Diagnoza wskazuje również na **potrzebę wzmocnienia systemu wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego**. W poradniach zdrowia psychicznego leczonych było około 60 mieszkańców rocznie, przy czym największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym od 30 do 64 roku życia. Funkcjonujący na terenie gminy punkt konsultacyjny zapewnia wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, jednak **liczba korzystających z porad psychologa utrzymuje się na poziomie kilkudziesięciu osób rocznie**. Mieszkańcy korzystają również z usług środowiskowych realizowanych poza gminą, w tym ze Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gołdapi. Liczba mieszkańców gminy korzystających z tych form wsparcia jest jednak niewielka. Zdiagnozowane bariery obejmują niską świadomość znaczenia zdrowia psychicznego, późne zgłaszanie się po pomoc specjalistyczną oraz ograniczoną dostępność usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych realizowanych bliżej miejsca zamieszkania.

W obszarze **wsparcia rodzin i dzieci sytuacja społeczna gminy jest stosunkowo stabilna**, jednak widoczne są czynniki ryzyka wymagające działań profilaktycznych i wspierających. Na terenie gminy w 2025 r. funkcjonowało 685 rodzin z dziećmi wychowujących łącznie 1197 dzieci. **Wzrasta liczba rodzin pobierających świadczenia pielęgnacyjne** oraz liczba dzieci korzystających ze wsparcia z tytułu niepełnosprawności, co wskazuje na rosnące potrzeby rodzin opiekujących się dziećmi wymagającymi szczególnego wsparcia. Pomocą społeczną objętych było 55 rodzin z dziećmi, a najczęstszymi przyczynami korzystania ze wsparcia pozostawały bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza. Jednocześnie utrzymuje się konieczność organizowania **pieczy zastępczej dla części dzieci, choć ich liczba stopniowo maleje – z 8 do 6 dzieci**. Analiza przyczyn umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wskazuje przede wszystkim na problemy związane z uzależnieniami rodziców, niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, problemami zdrowotnymi i psychicznymi opiekunów oraz trudną sytuacją mieszkaniową rodzin. Potwierdza to potrzebę dalszego rozwijania usług wspierających rodzinę, pracy środowiskowej, poradnictwa specjalistycznego, działań profilaktycznych oraz wsparcia asystenta rodziny.

Diagnoza zasobów lokalnych wskazuje jednocześnie, że gmina posiada bazę usług społecznych realizowanych przez instytucje samorządowe, placówki oświatowe, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki OSP, biblioteki, Gminny Ośrodek Kultury oraz Koła Gospodyń Wiejskich. Na terenie gminy funkcjonuje zespół GOPS, działa 19 organizacji pozarządowych oraz 10 Kół Gospodyń Wiejskich. Mieszkańcy mogą korzystać m.in. z pracy socjalnej, asystenta rodziny, usług opiekuńczych, teleopieki, opieki wytchnieniowej, poradnictwa specjalistycznego, działań profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i integracyjnych. **Potencjał ten stanowi dobrą podstawę do dalszego rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.**

Diagnoza potwierdza konieczność dalszego rozwijania lokalnego systemu usług społecznych opartych na środowisku zamieszkania mieszkańców.

Priorytetowe znaczenie powinno mieć zwiększanie dostępności usług opiekuńczych i wspierających dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, rozwój działań profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie zdrowia psychicznego, wzmacnianie systemu wsparcia rodzin z dziećmi, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz pełniejsze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej.

Takie działania pozwolą ograniczyć konieczność korzystania z opieki instytucjonalnej, wzmacniać samodzielność mieszkańców i poprawiać jakość życia społeczności gminy Banie Mazurskie.

W celu pogłębienia diagnozy społecznej dokonano analizy danych dotyczących korzystania przez mieszkańców z systemu pomocy społecznej, skali opieki instytucjonalnej, zasobów kadrowych oraz dostępnych usług społecznych realizowanych na terenie gminy. Zgromadzone informacje pozwalają określić główne wyzwania społeczne oraz potencjał lokalnego systemu wsparcia. Stanowią one jednocześnie podstawę do opracowania szczegółowej diagnozy potrzeb w obszarach wsparcia seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi

W analizowanym okresie lat 2023-2025 liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej zmniejszyła się z 14 do 10 osób. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w podeszłym wieku oraz osoby przewlekłe somatycznie chore. Utrzymująca się obecność osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób przewlekłe psychicznie chorych wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju lokalnych form wsparcia umożliwiających pozostawanie mieszkańców w środowisku zamieszkania.

Tabela 1: Osoby przebywające w domach pomocy społecznej

Rok	Ogółem osób skierowanych i przebywających w roku:	w tym dla osób w podeszłym wieku, dla osób przewlekłe somatycznie chorych	w tym dla osób przewlekłe psychicznie chorych	w tym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	w tym dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami
2023	14	10	1	2	1
2024	13 /2	8	1	3	1
2025	10	5	1	3	1

Dane: opracowanie własne, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

Pomimo spadku liczby osób objętych odpłatnością za pobyt w domach pomocy społecznej, koszty ponoszone przez gminę utrzymują się na wysokim poziomie. W 2025 roku średni miesięczny koszt przypadający na jednego mieszkańca przekroczył 4,4 tys. zł, co potwierdza zasadność rozwijania usług środowiskowych jako bardziej efektywnej ekonomicznie i społecznie formy wsparcia.

TABELA 2 : Odpłatność¹ za pobyty w domach pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób z gminy przebywająca w dps, za którą gmina ponosiła odpłatność	14	13	10
Kwota w złotych	587 683,00	553 299,00	531 393,64
Średni koszt na osobę/m-c w złotych	3498,1	3546,8	4428,3

Dane: OZPS z lat 2023-2025, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

Najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej pozostają niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2025 roku problemy te dotyczyły odpowiednio 51 i 44 rodzin.

¹ Tabela prezentuje koszty wszystkich DPS

Utrzymuje się również potrzeba wsparcia rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych, problemów uzależnień oraz zagrożenia bezdomnością. Struktura przyczyn potwierdza konieczność rozwijania usług opiekuńczych, asystenckich, zdrowotnych i wspierających rodzinę.

TABELA 3: Przyczyny korzystania z pomocy społecznej (rodziny)

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Długotrwała bądź ciężka choroba	41	33	44
Niepelnosprawność	49	44	51
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	12	12
Przemoc	0	1	1
Uzależnienia (alkohol oraz narkomania)	8	3	5
Bezdomność	4	1	2

Dane: OZPS z lat 2023-2025, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

Skuteczność realizacji lokalnej polityki społecznej zależy od dostępności odpowiednio przygotowanych kadr świadczących usługi społeczne na rzecz mieszkańców.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje zespołem 11 pracowników, obejmującym między innymi pracowników socjalnych, asystenta rodziny, opiekunki środowiskowe oraz opiekunkę Klubu Seniora. Potencjał kadrowy pozwala na realizację podstawowych usług społecznych, jednak rosnące potrzeby mieszkańców mogą w kolejnych latach wymagać dalszego wzmocnienia zasobów kadrowych.

Tabela 4: Personel GOPS w 2025 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób
Kadra	11
dyrektor	1
asystenci rodzin	1
pracownicy socjalni	4
aspirant pracy socjalnej	1
Pracownik administracyjny	1
Opiekunki środowiskowe	2
Opiekunka Klubu Seniora	1

Dane: opracowanie własne GOPS Banie Mazurskie

W realizacji usług społecznych ważną rolę odgrywają organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie funkcjonujące na terenie gminy. Na terenie gminy funkcjonuje 19 organizacji pozarządowych oraz 10 Kół Gospodyń Wiejskich. Tworzą one istotny potencjał do rozwijania działań integracyjnych, aktywizacyjnych, profilaktycznych i wspierających mieszkańców. Zasoby te mogą być szerzej wykorzystywane przy realizacji działań związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych.

Tabela 5: Organizacje pozarządowe na terenie gminy

ZAKON KAMIENNEGO KRĘGU"	ŚCIBORKI
FUNDACJA "WYZNACZNIK"	BANIE MAZURSKIE
FUNDACJA DĘBY KLEWIŃSKIE W LIKWIDACJI	BANIE MAZURSKIE
FUNDACJA PSUBRATY	LISY
FUNDACJA SERCE TYGRYSKA	BANIE MAZURSKIE
GOŁDAPSKIE STOWARZYSZENIE KOBIET AKTYWNYCH	SAPAŁÓWKA
LUDOWY KLUB SPORTOWY POGOŃ BANIE MAZURSKIE	BANIE MAZURSKIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BANIACH MAZURSKICH	BANIE MAZURSKIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GRODZISKU	BANIE MAZURSKIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W LISACH	LISY
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SURMINACH	SURMINY
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŻABINIE	ŻABIN
STOWARZYSZENIE "RODZINA" W LIKWIDACJI	BANIE MAZURSKIE
STOWARZYSZENIE AKTYWNA WIDGÓRA W LIKWIDACJI	WIDGIRY
STOWARZYSZENIE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NADROVIA W LIKWIDACJI	BANIE MAZURSKIE
STOWARZYSZENIE HARCERSKI RUCH OCHRONY ŚRODOWISKA IM. ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU	ŚCIBORKI
STOWARZYSZENIE INICJATYW SPOŁECZNYCH "NADZIEJA"	LISY
STOWARZYSZENIE MIESZKAŃCÓW WSI SURMINY I SAPAŁÓWKA "SAP-SUR"	SURMINY
STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW BYDŁA MIĘSNEGO	AUDYNISZKI

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W BANIACH MAZURSKICH
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH „ WRZOS" W ROGALACH
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH SAMI SWOI W MICZUŁACH
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH NIE MA MOCNYCH W DĄBRÓWCE POLSKIEJ
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH „JAGOCZANKI "
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ŚCIBORKACH
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W SAPAŁÓWCE
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W SURMINACH
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ZIEMIANACH "PRZY.JAŻNI"
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "WRÓBELKI" W WRÓBEL

Dane: KRS gov.pl oraz ARMIR

Istotne znaczenie dla rozwoju usług społecznych ma aktywność organizacji pozarządowych świadczących wsparcie dla różnych grup mieszkańców. Analiza dostępnych usług wskazuje, że sektor obywatelski posiada potencjał do angażowania się w działania na rzecz seniorów, rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwijanie współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami społecznymi stanowi jeden z kluczowych warunków dalszego rozwoju usług środowiskowych.

TABELA 6: ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ŚWIADCZĄCE USŁUGI SPOŁECZNE²

NGO świadczące usługi społeczne na rzecz:	Seniorów	OzN	Osób w kryzysie bezdomności	Osób w kryzysie psychicznym	Rodzin z dziećmi
Koła Gospodyń Wiejskich	x	x			x
OSP	x				x
Stowarzyszenie SAP-SUR			x		x
Stowarzyszenie „Nadzieja”	x	x			x
Harcerstwo (11 WDHSG)		x			x
Związek Ukraińców w Polsce	x			x	x

Jednak nie funkcjonują organizacje pozarządowe specjalizujące się wyłącznie w świadczeniu usług dla osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego lub osób w kryzysie bezdomności. Działania na rzecz tych grup realizowane są głównie przez instytucje publiczne oraz organizacje prowadzące działalność integracyjną, aktywizacyjną i wspierającą społeczność lokalną.

² Usługi społeczne zgodnie z definicją art. 2 ust 1 ustawy z dnia 12 lipca 2019 o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. 2019 poz. 1818.

Tabela 7: Lista usług społecznych na terenie gminy- czerwiec 2026

ZAKRES USŁUGI ART. 2.1 USTAWY o usługach społecznych realizowanych przez cus	USŁUGI	ADRES
1.Polityka prorodzinna	Opieka nad dziećmi od 3 roku życia	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Baniach Mazurskich, 19-520 Banie Mazurskie
2.Wspieranie rodziny 4. Pomoc społeczna 6.Wspieranie osób z niepełnosprawnościami	Praca socjalna, rzeczowa, Pomoc żywnościowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
2.Wspieranie rodziny 4. Pomoc społeczna	Asystent rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
2.Wspieranie rodziny 4. Pomoc społeczna	Poradnictwo w obszarze przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy domowej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
2.Wspieranie rodziny	Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, wykroczeń, przestępczości, cyberprzestępczości Edukacja dzieci, młodzieży, seniorów dotycząca ryzykownych zachowań	Komenda Powiatowa Policji Ul. Mazurska 33 19-500 Gołdap
2. Wsparcie rodziny	Usługi „złota rączka”	Urząd Gminy Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie

2.Wspieranie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia	Konsultacje dla osób z problemami uzależnień i przemocy domowej konsultacje rodziców z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Konsultacje o leczenie uzależnionego członka rodziny do Sądu	Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
2.Wspieranie rodziny	Warsztaty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych- Szkoła dla rodziców	Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
4. Pomoc społeczna 2. Wspieranie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia	Teleopieka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
4. Pomoc społeczna 6. Wspieranie osób niepełnosprawnych	Opieka wytnieniowa dzienna w miejscu zamieszkania	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
2. Wspieranie rodziny	Karta Dużej Rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
4.Pomoc społeczna 5.Promocja i ochrona zdrowia 6.Wspieranie osób niepełnosprawnych	Usługi opiekuńcze Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie
11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Wypożyczanie książek Organizacja czasu wolnego Spotkania w dyskusyjnym klubie książki	Gminna Biblioteka Publiczna Ul. Sportowa 2 19-520 Banie Mazurskie
5. Promocja i ochrona zdrowia	Diagnoza i konsultacje medyczne Wizyty lekarskie, bilanse	PANACEUM 19-520 Banie Mazurskie

	Opieka położnej Pielęgniarka środowiskowa Rehabilitacja	
4. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 7. Edukacja publiczna	Organizacja czasu wolnego, udzielanie pomocy w odrabianiu lekcji/korepetycje Zajęcia edukacji zdrowotnej Zajęcia sportowe Opieka świetlicowa	Zespół Placówek Oświatowych w Baniach Mazurskich 19-520 Banie Mazurskie
2. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 11. Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Praca z dziećmi i młodzieżą- Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Edukacja w zakresie bezpieczeństwa	Ochotnicza Straż Pożarna i Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Surminy
2. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 7. Edukacja 11. Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Praca z dziećmi i młodzieżą Edukacja w zakresie bezpieczeństwa, Edukacja w zakresie zdrowego stylu życia Organizacja czasu wolnego, warsztaty, Pomoc osobom potrzebującym	11 Wielopoziomowa Drużyna Harcerska Straży Granicznej im. Korpusu Ochrony Pogranicza w Baniach Mazurskich 19-520 Banie Mazurskie
2. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 11. Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty	Ochotnicza Straż Pożarna Banie Mazurskie 19-520 Banie Mazurskie
2. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 11. Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty	Ochotnicza Straż Pożarna Grodzisko 19-520 Banie Mazurskie
2. Wsparcie rodziny 5. Promocja i ochrona zdrowia 11. Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty	Ochotnicza Straż Pożarna Lisy 19-520 Banie Mazurskie

2. Wsparcie rodziny 5.Promocja i ochrona zdrowia 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty	Ochotnicza Straż Pożarna Żabin 19-520 Banie Mazurskie
7. Edukacja publiczna	Zajęcia edukacji przedszkolnej	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Baniach Mazurskich, 19-520 Banie Mazurskie
9. Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Zajęcia artystyczne Warsztaty dla różnych grup wiekowych	Gminny Ośrodek Kultury i Promocji Ul. Sportowa 2 19-520 Banie Mazurskie
10.Kultura fizyczna i turystyka	Zajęcia sportowe i rekreacyjne	Uczniowski Klub Sportowy 19-520 Banie Mazurskie
10.Kultura fizyczna i turystyka 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Zajęcia sportowe, trening piłki nożnej	„ORŁY” Banie Mazurskie
11. pobudzanie aktywności obywatelskiej 9. Kultura	Integracja społeczności lokalnej Organizacja czasu wolnego, warsztaty	Stowarzyszenie „Nadzieja” Lisy 19-520 Banie Mazurskie
4. Pomoc społeczna 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej 9.Kultura	Pomoc żywnościowa (FEPŻ)	Stowarzyszenie SAP-SUR Surminy 19-520 Banie Mazurskie
7.edukacja publiczna 9.kultura 10.kultura fizyczna i turystyka 11.pobudzanie aktywności społecznej	Edukacja ekologiczna społeczeństwa, Wspieranie inicjatywy mieszkańców, Edukacja ekologiczna i praca wychowawcza dla szkoły podstawowej, Działalność kulturalna, rekreacyjna, hobbystyczna	Stowarzyszenie Harcerski Ruch Ochrony Środowiska im. św. Franciszka z Asyżu Ściborki 19-520 Banie Mazurskie
11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej 9.Kultura	Organizacja czasu wolnego, warsztaty kulturalne	Grupa nieformalna Folkowe dziewczuchy w nowoczesnym wydaniu 19-520 Banie Mazurskie

9. Kultura 10. kultura fizyczna i turystyka	Poradnictwo prawne, socjalne, nauka języka warsztaty kulturalne	Związek Ukraińców w Polsce Koło w Baniach Mazurskich Banie Mazurskie
9. Kultura 10. kultura fizyczna i turystyka	Usługi turystyczne	Piramida w Rapie 19-520 Banie Mazurskie
9. Kultura 10. kultura fizyczna i turystyka	Usługi turystyczne Zwiedzanie obiektów	Kaplica Grobowa w Zakąlczu 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty kulturalne	Koło Gospodyń Wiejskich w Baniach Mazurskich 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich „Wrzos” w Rogalach Rogale 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich „Sami Swoi” w Miczułach Miczuły 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich „Nie ma mocnych” Dąbrówka Polska 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich „Jagoczanki” Jagoczany 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich w Ściborkach Ściborki 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich w Sapałówce Sapałówka 19-520 Banie Mazurskie

9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich w Surminach Surminy 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich w Ziemianach „Przyjaźń” Ziemiany 19-520 Banie Mazurskie
9.Kultura 11.Pobudzanie aktywności obywatelskiej	Organizacja czasu wolnego, warsztaty, kulinarne	Koło Gospodyń Wiejskich „Wróbelki” Wróbel 19-520 Banie Mazurskie

Kierunki rozwoju usług społecznych powinny pozostawać spójne z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na poziomie lokalnym. Analiza dokumentów strategicznych gminy potwierdza, że wszystkie kluczowe obszary objęte Lokalnym Planem Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych znajdują odzwierciedlenie w obowiązujących programach i strategiach. Szczególne znaczenie mają działania związane ze wsparciem seniorów, rodzin, osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałaniem przemocy, uzależnieniom oraz wykluczeniu społecznemu. Zapewnia to spójność planowanych działań z lokalną polityką społeczną oraz zwiększa możliwości ich skutecznej realizacji.

Tabela 8: Rekomendacje do LPDI wynikające z dokumentów strategicznych i programowych

Dokumenty	Obszar 1: Seniorzy	Obszar 2: Osoby z Niepełnosprawnościami	Obszar 3: Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością	Obszar 4: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Obszar 5: Rodziny z dziećmi, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami
1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	x	x	x	x	x
2. Program Wsparcia Rodziny					x
3. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej	x	x	x	x	x
4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/Uzależnień			x	x	x
5. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy odzppiw	x	x	x	x	x
6. Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców z tytułu opłat za obiór segregowanych odpadów komunalnych „EKO-SENIOR”	x	x			x

1.1 DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA SENIORÓW

Tabela S1: Liczba osób po 60 roku życia

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób po 60 roku życia	833	854	963
Ogółem liczba ludności	3521	3380	3327
% udział osób starszych w strukturze wiekowej	26,2	27,2	28,2

Dane: Raport o stanie gminy

Tabela S2: Osoby w grupach wiekowych w 2025 roku

55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i więcej
257	237	270	174	115	85	107

Dane: Główny Urząd Statystyczny (Baza danych – Demografia „Wyniki badań bieżących”)

TABELA S3: Osoby po 60 roku życia objęte wsparciem finansowym pomocy społecznej

2023		2024		2025	
Ogólnie	Samotnych	Ogólnie	Samotnych	Ogólnie	Samotnych
51	44	43	39	47	42

Dane: Sprawozdanie MRPIPS 03, OZPS

Tabela S4 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w 2025 roku (miejsca, gdzie przebywają mieszkańcy gminy)

Wyszczególnienie	Koszt
DPS w Giżycku	5712,40
DPS w Węgorzewie	6590,00
DPS w Szczurkowie	6050,00
DPS w Kętrzynie	6900,00
DPS „Jedlina” w Mieni	7713,00
DPS w Parchaniu	8690,90
DPS w Bartoszycach	6038,00

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela S5: Wsparcie środowiskowe seniorów w 2025 roku

Usługi	Liczba osób	Koszt miesiąc/osoba w zł	Koszt rok w zł
Usługi opiekuńcze	7	1 691,69	142101,74
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	6	756,99	54503,48
Teleopieka	16	59,69	6999,34
Dziennego pobytu w Klubie Seniora	20	664,60	159504,64
Razem	49*	627,27	368 839,2

Dane: opracowanie własne, ops OZPS i sprawozdania roczne z działalności ośrodka pomocy społecznej * osoby mogą korzystać z wielu usług

WNIOSKI Z DIAGNOZY W OBSZARZE WSPARCIA SENIORÓW

1. Gmina Banie Mazurskie doświadcza postępującego procesu starzenia się społeczeństwa. W latach 2023–2025 liczba mieszkańców po 60 roku życia wzrosła z 833 do 963 osób, a ich udział w strukturze ludności zwiększył się z 26,2% do 28,2%, przy jednoczesnym spadku ogólnej liczby mieszkańców z 3521 do 3327 osób.
2. Struktura wieku seniorów wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne. W 2025 roku osoby w wieku 75 lat i więcej stanowiły 307 mieszkańców, w tym 107 osób miało ukończone 85 lat, co zwiększa ryzyko niesamodzielności i konieczności korzystania ze wsparcia długoterminowego.
3. Osoby starsze należą do grup najczęściej korzystających z pomocy społecznej. W 2025 roku wsparciem finansowym objęto 47 seniorów, z czego 42 osoby prowadziły jednoosobowe gospodarstwa domowe. Oznacza to, że blisko 90% seniorów korzystających z pomocy społecznej stanowiły osoby samotne.
4. Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność pozostają najczęściej występującymi problemami społecznymi na terenie gminy, obejmując odpowiednio 44 i 51 rodzin w 2025 roku. Czynniki te w sposób bezpośredni wpływają na wzrost potrzeb opiekuńczych i wspierających osób starszych.
5. Pomimo funkcjonowania usług środowiskowych część mieszkańców nadal wymaga całodobowej opieki instytucjonalnej. W 2025 roku w domach pomocy społecznej przebywało 10 mieszkańców gminy, a głównymi przyczynami kierowania do placówek były pogarszający się stan zdrowia, wielochorobowość, utrata samodzielności oraz konieczność zapewnienia specjalistycznej opieki niedostępnej w środowisku lokalnym.
6. Istotnym czynnikiem zwiększającym ryzyko kierowania seniorów do opieki instytucjonalnej jest zmiana sytuacji rodzinnej. Pogarszający się stan zdrowia opiekunów, migracja młodszych członków

rodzin, ograniczone możliwości zapewnienia opieki domowej oraz wysokie koszty usług prywatnych powodują wzrost zapotrzebowania na wsparcie publiczne.

7. Gmina rozwija usługi środowiskowe umożliwiające pozostawanie seniorów w miejscu zamieszkania. W 2025 roku z usług opiekuńczych korzystało 7 osób, ze specjalistycznych usług opiekuńczych 6 osób, z teleopieki 16 osób, a z Klubu Seniora 20 osób. Łącznie różnymi formami wsparcia objęto co najmniej 49 osób.
8. Wśród najważniejszych barier utrudniających samodzielne funkcjonowanie seniorów zidentyfikowano niedostosowanie części zasobów mieszkaniowych do potrzeb osób starszych, występowanie barier architektonicznych, ograniczoną dostępność transportu publicznego oraz utrudniony dostęp do rehabilitacji, usług zdrowotnych i specjalistycznych.
9. Zespół opracowujący Plan zwrócił uwagę na problem osamotnienia części seniorów, ograniczone uczestnictwo w życiu społecznym oraz potrzebę wzmacniania działań integracyjnych i aktywizacyjnych. W warunkach starzejącej się społeczności lokalnej istotne znaczenie mają działania przeciwdziałające izolacji społecznej i wspierające aktywność seniorów.
10. Gmina dysponuje potencjałem do dalszego rozwoju usług środowiskowych poprzez wykorzystanie zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Klubu Seniora przekształconego w styczniu 2026 r. w Centrum Seniora, organizacji pozarządowych, Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych, biblioteki oraz instytucji kultury. Kierunek ten pozostaje zgodny ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych do 2030 roku oraz Regionalnym Planem Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które wskazują na konieczność rozwijania usług świadczonych w społeczności lokalnej i ograniczania korzystania z opieki instytucjonalnej.

POTRZEBY I REKOMENDACJE W OBSZARZE WSPARCIA SENIORÓW

1. Zalecane jest dalsze zwiększanie dostępności usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, w szczególności dla osób samotnych, niesamodzielných oraz w wieku 75+.
2. Wskazane jest rozwijanie teleopieki oraz innych nowoczesnych form wsparcia zwiększających bezpieczeństwo seniorów pozostających w środowisku lokalnym.
3. Pożądane jest wzmacnianie działań służących przeciwdziałaniu samotności i izolacji społecznej seniorów poprzez rozwój oferty Centrum Seniora, działań międzypokoleniowych oraz aktywności realizowanych przez organizacje społeczne i Koła Gospodyń Wiejskich.
4. Zalecane jest zwiększanie dostępności rehabilitacji, fizjoterapii oraz działań profilaktycznych i zdrowotnych realizowanych możliwie blisko miejsca zamieszkania mieszkańców, w tym przy wykorzystaniu możliwości współpracy międzygminnej.
5. Wskazane jest rozwijanie edukacji zdrowotnej seniorów i ich rodzin, obejmującej zagadnienia związane ze zdrowym starzeniem się, aktywnością fizyczną, właściwym odżywianiem oraz opieką nad osobami niesamodzielnymi.

6. Pożądane jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczania barier architektonicznych oraz poprawy warunków mieszkaniowych osób starszych, w szczególności osób samotnych i o ograniczonej sprawności.
7. Zalecane jest rozwijanie usług sąsiedzkich, wolontariackich oraz wsparcia środowiskowego angażującego społeczność lokalną w pomoc osobom starszym.
8. Wskazane jest zwiększanie skuteczności informowania mieszkańców o dostępnych usługach społecznych poprzez wykorzystanie bezpośrednich kanałów komunikacji, w tym współpracy z sołtysami, organizacjami lokalnymi i instytucjami działającymi na terenie gminy.
9. Rekomenduje się analizę przyczyn niskiego zainteresowania wybranymi usługami, w tym usługą „Złota Rączka”, oraz dostosowanie sposobów promocji i organizacji wsparcia do potrzeb oraz możliwości seniorów.
10. Zasadne jest rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej i partnerami publicznymi w celu zwiększania liczby usług środowiskowych i ograniczania konieczności kierowania mieszkańców do całodobowych form opieki.
11. Zespół opracowujący Plan zwrócił uwagę na potrzebę lepszego wykorzystania i koordynacji istniejących programów oraz dokumentów strategicznych dotyczących zdrowia mieszkańców, tak aby działania profilaktyczne, edukacyjne i zdrowotne były realizowane w sposób spójny i odpowiadały na potrzeby starzejącej się społeczności lokalnej (np. Plan Rozwoju Zdrowia).

1.2. DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy wyniosła **559 co stanowiło 17 % ogólnej populacji gminy.**

Tabela N1:. Liczba osób z niepełnosprawnością w 2021 roku

Osoby z niepełnosprawnością razem	Osoby z niepełnosprawnością prawną	Osoby niepełnosprawnością tylko biologicznie
559	327	232
17% w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w roku 2021	10%	7%

Dane: Główny Urząd Statystyczny - Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela N2: Liczba osób przebywających do dps dla osób z niepełnosprawnościami intelektualną

Rok/liczba	2023		2024		2025	
	Ogół	w tym OZN	Ogół	w tym OZN	Ogół	w tym OZN
	14	2	13	3	10	3

Dane: opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

Tabela N3 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w 2025 roku

Wyszczególnienie	Koszt
DPS dla dzieci „Tęczowy Dom” w Elku	9045,00
DPS dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Mrągowie	7145,05

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela N4: Usługi opiekuńcze

Wyszczególnienie/ ROK	Usługi opiekuńcze		Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba godzin usług świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba godzin zrealizowanych świadczeń
2023	9	1700	5	1685
2024	6	1802	4	1984
2025	7	1154	6	1960

Dane: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej, opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

WNIOSKI Z DIAGNOZY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Osoby z niepełnosprawnościami stanowią znaczącą grupę mieszkańców gminy wymagającą wsparcia społecznego, zdrowotnego i opiekuńczego. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku na terenie gminy zamieszkiwało 559 osób z niepełnosprawnościami, co stanowiło około 17% ogółu mieszkańców. Wśród nich 327 osób posiadało formalne orzeczenie o niepełnosprawności, a 232 osoby doświadczały ograniczeń funkcjonalnych bez posiadania orzeczenia.
2. Niepełnosprawność pozostaje jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej. W latach 2023–2025 wsparciem z tego tytułu objętych było od 44 do 51 rodzin, co wskazuje na utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na usługi wspierające codzienne funkcjonowanie mieszkańców.
3. Pomimo rozwoju usług środowiskowych część osób z niepełnosprawnościami nadal wymaga całodobowej opieki instytucjonalnej. W 2025 roku 3 mieszkańców gminy przebywało w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, a miesięczne koszty pobytu w takich placówkach wynosiły od ponad 7 tys. zł do ponad 9 tys. zł na osobę.
4. Na terenie gminy realizowane są usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami, jednak ich zakres nie odpowiada w pełni obecnym i prognozowanym potrzebom. W 2025 roku usługami opiekuńczymi objęto 7 osób, natomiast specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi 6 osób. Jednocześnie liczba godzin specjalistycznych usług opiekuńczych utrzymuje się na wysokim poziomie, co potwierdza zapotrzebowanie na tego typu wsparcie.
5. Rosnące potrzeby obserwowane są również wśród rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami. W latach 2023–2025 liczba dzieci objętych zasiłkiem pielęgnacyjnym wzrosła z 15 do 22, a liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne zwiększyła się z 10 do 12.
6. Jednym z najważniejszych czynników wpływających na konieczność korzystania z pomocy społecznej i opieki instytucjonalnej jest pogarszający się stan zdrowia osób z niepełnosprawnościami oraz występowanie schorzeń wymagających specjalistycznej opieki, rehabilitacji lub terapii, których dostępność na poziomie lokalnym jest ograniczona.
7. Zespół opracowujący Plan wskazał, że istotnym problemem staje się pogarszający się stan zdrowia opiekunów osób z niepełnosprawnościami, starzenie się rodziców sprawujących wieloletnią opiekę, a także migracja młodszych członków rodzin. W wielu przypadkach rodziny nie są w stanie samodzielnie zapewnić odpowiedniego wsparcia, a sytuacja ekonomiczna uniemożliwia korzystanie z usług komercyjnych.
8. Istotną barierą utrudniającą niezależne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami pozostają niedostosowane warunki mieszkaniowe oraz bariery architektoniczne. Część mieszkań nie jest

przystosowana do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej, co ogranicza możliwość samodzielnego życia w środowisku lokalnym.

9. Zdiagnozowano również problemy związane z dostępnością transportu publicznego. Ograniczona liczba połączeń komunikacyjnych utrudnia korzystanie z rehabilitacji, usług zdrowotnych, społecznych i aktywizacyjnych realizowanych poza miejscem zamieszkania, zwiększając ryzyko izolacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.
10. Analiza zasobów lokalnych wskazuje jednocześnie na potencjał rozwoju usług środowiskowych. Na terenie gminy funkcjonują usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, teleopieka, opieka wytchnieniowa oraz podmioty społeczne mogące uczestniczyć w realizacji usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Kierunek ten pozostaje zgodny ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych do 2030 roku, Regionalnym Planem Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami, które zakładają rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym i wspieranie niezależnego życia.

POTRZEBY I REKOMENDACJE W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Zalecane jest dalsze rozwijanie usług świadczonych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami, w szczególności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystencji osobistej oraz wsparcia środowiskowego.
2. Wskazane jest zwiększanie dostępności opieki wytchnieniowej dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza w sytuacjach związanych z pogarszaniem się stanu zdrowia opiekunów lub ich ograniczoną możliwością dalszego sprawowania opieki.
3. Pożądane jest zwiększanie dostępności rehabilitacji, fizjoterapii oraz innych usług usprawniających realizowanych możliwie blisko miejsca zamieszkania mieszkańców, w tym przy wykorzystaniu możliwości współpracy międzygminnej oraz programów zdrowotnych.
4. Zalecane jest rozwijanie usług transportowych wspierających osoby z niepełnosprawnościami w dostępie do rehabilitacji, ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy oraz usług społecznych.
5. Wskazane jest rozszerzanie teleopieki oraz innych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnościami pozostających w środowisku lokalnym.
6. Pożądane jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy dostępności architektonicznej mieszkań, budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej oraz wspieranie likwidacji barier ograniczających samodzielność mieszkańców.
7. Zalecane jest rozwijanie działań edukacyjnych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin dotyczących zdrowia, rehabilitacji, opieki, profilaktyki oraz dostępnych form wsparcia.
8. Wskazane jest zwiększenie skuteczności informowania mieszkańców o dostępnych usługach społecznych i zdrowotnych poprzez wykorzystanie różnych kanałów komunikacji, w tym

bezpośredniej współpracy z sołtysami, organizacjami społecznymi oraz lokalnymi liderami. Doświadczenia wskazują, że komunikacja oparta wyłącznie na Internecie nie dociera do wszystkich mieszkańców.

9. Pożądane jest rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, asystenckich i aktywizacyjnych.
10. Zasadne jest dalsze zwiększanie liczby usług środowiskowych oraz wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia, tak aby osoby z niepełnosprawnościami mogły możliwie najdłużej funkcjonować samodzielnie w miejscu zamieszkania, zgodnie z założeniami krajowej i regionalnej polityki deinstytucjonalizacji usług społecznych.

1.3 DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

Tabela B1: Osoby bezdomne w placówkach stacjonarnych (noclegownie, schroniska)

Wyszczególnienie Liczba osób/rok	2023	2024	2025
	2	2	3
Koszt umieszczenia	4310	3120,00	38 514,97*
Średni koszt na osobę/m-c w złotych	180	130	1069

Dane: Urząd Statystyczny lub dane ośrodka pomocy społecznej * różnica wynika z czasu przebywania, w roku 2025 był cały roczny w schronisku z usługami

Tabela B2: Osoby bezdomne korzystające z pomocy

Okres	2023	2024	2025
Liczba	2	2	3

Dane: sprawozdanie ośrodka pomocy społecznej

Tabela B3: Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych

Wyszczególnienie Liczba/rok	2023	2024	2025
Mieszkania komunalne	7	7	7
Mieszkania socjalne	10	12	12

Dane: opracowanie własne Urzędu

Tabela B4: Liczba wniosków złożonych na mieszkania z zasobów gminy

Wyszczególnienie Liczba/rok	2023	2023	2025
	1	1	0

Dane: opracowanie własne Urzędu

WNIOSKI Z DIAGNOZY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

1. Skala zjawiska bezdomności na terenie gminy Banie Mazurskie pozostaje niewielka i od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W latach 2023–2025 pomocą obejmowano od 2 do 3 osób pozostających w kryzysie bezdomności.
2. Liczba osób korzystających z placówek zapewniających schronienie była tożsama z liczbą osób objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności, co wskazuje na skuteczne obejmowanie wsparciem wszystkich osób wymagających interwencji.
3. Pomimo niewielkiej liczby osób pozostających w kryzysie bezdomności, obserwowany jest wzrost kosztów wsparcia instytucjonalnego. W 2025 roku koszt pobytu osób bezdomnych w placówkach wyniósł ponad 38 tys. zł, co wynikało przede wszystkim z dłuższego okresu korzystania ze schroniska przez jednego z mieszkańców.
4. Na terenie gminy funkcjonuje zasób mieszkaniowy mogący wspierać działania zapobiegające bezdomności. W 2025 roku gmina dysponowała 7 mieszkaniami komunalnymi oraz 12 mieszkaniami socjalnymi.
5. Niewielka liczba składanych wniosków o przydział lokali z mieszkaniowego zasobu gminy wskazuje, że obecnie nie występuje znacząca presja na zwiększanie liczby mieszkań socjalnych lub komunalnych.
6. Bezdomność nie należy do dominujących problemów społecznych na terenie gminy. Wśród głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej zdecydowanie częściej występują niepełnosprawność, długotrwała choroba czy problemy opiekuńczo-wychowawcze.
7. Analiza lokalnych zasobów wskazuje, że osoby zagrożone bezdomnością mogą korzystać z pomocy społecznej, pracy socjalnej, wsparcia żywnościowego oraz innych form pomocy realizowanych przez instytucje publiczne i organizacje społeczne działające na terenie gminy.
8. Zespół opracowujący Plan nie zidentyfikował istotnych deficytów usług ani niezaspokojonych potrzeb w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności. Funkcjonujące rozwiązania oceniono jako adekwatne do skali występującego zjawiska.
9. Pomimo niewielkiej liczby osób objętych wsparciem konieczne pozostaje monitorowanie sytuacji mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osób samotnych, starszych, z niepełnosprawnościami, doświadczających uzależnień lub problemów zdrowotnych, które mogą zwiększać ryzyko utraty mieszkania.
10. Obecny sposób organizacji wsparcia pozostaje zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Usług Społecznych do 2030 roku oraz Regionalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zakładającymi przede wszystkim działania profilaktyczne, środowiskowe i zapobiegające wykluczeniu mieszkaniowemu.

POTRZEBY I REKOMENDACJE W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

1. Zalecane jest utrzymanie dotychczasowego systemu monitorowania sytuacji osób zagrożonych bezdomnością oraz szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych.
2. Wskazane jest dalsze prowadzenie pracy socjalnej oraz działań profilaktycznych skierowanych do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub mieszkaniowej.
3. Pożądane jest utrzymanie współpracy pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Urzędem Gminy, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Zalecane jest bieżące monitorowanie wykorzystania zasobu mieszkań komunalnych i socjalnych oraz utrzymywanie gotowości do udzielania wsparcia mieszkaniowego osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.
5. Wskazane jest kontynuowanie działań związanych z pomocą żywnościową, poradnictwem oraz wsparciem socjalnym dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
6. Pożądane jest prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy społecznej, mieszkaniowej i interwencyjnej przez osoby znajdujące się w sytuacji zagrożenia utratą mieszkania.
7. Zasadne jest utrzymanie dotychczasowego poziomu usług w obszarze przeciwdziałania bezdomności, przy jednoczesnym monitorowaniu zmian sytuacji społecznej i demograficznej mogących wpływać na wzrost ryzyka wykluczenia mieszkaniowego w przyszłości.

1.4. DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

TABELA Z1: Osoby z zaburzeniami psychicznymi leczone w Poradniach Zdrowia Psychicznego³

Wyszczególnienie Liczba/rok	2023	2024	2025
Leczeni ogółem	68	60	61
w tym mężczyźni	51	47	44
0–18 lat	1	0	0
19–29 lat	6	5	4
Jw.30–64 lat	44	41	44
65 i więcej lat	17	14	13

Dane: System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15, Gołdap

Tabela Z2: Osoby z terenu gminy Banie Mazurskie objęte wsparciem w punkcie konsultacyjnych

Wyszczególnienie Liczba/rok	2023	2024	2025
Porady psychologa	35	33	27
Terapeuta uzależnień	29	24	26

Dane: Urząd Gminy Banie Mazurskie

Tabela Z3 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2025 roku

Wyszczególnienie	Koszt
DPS Nowa Wieś Ełcka	7 617,00 zł
DPS „Lili” Gołubie	6 900,00 zł

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela Z4: Liczba osób korzystających z usług w Gołdapi (wszystkie osoby, nie tylko z gminy)

Usługa	2023	2024	2025
Rehabilitacja społeczna w ŚDS	55	61	52
Rehabilitacja zawodowa w WTZ	18	16	17
Koszty ogółem w roku	606 528,00	563 136,00	598 332,00
Średni koszt osoba/m-c w zł w 2025 roku	958,8		

Dane: OZPS z lat 2023-2025 opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej w Gołdapi

³ System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Tabela Z5: Liczba osób korzystających z usług

Gmina	2023	2024	2025
ŚDS w Gołdapi	2	2	2
Średni koszt osoba/m-c w zł w 2025 roku			958,8

Dane: OZPS z lat 2023-2025 opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

WNIOSKI Z DIAGNOZY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Problemy zdrowia psychicznego stanowią istotne wyzwanie społeczne na terenie gminy, choć ich skala nie należy do najwyższych w strukturze korzystania z pomocy społecznej. W latach 2023–2025 w poradniach zdrowia psychicznego leczonych było od 60 do 68 mieszkańców gminy rocznie.
2. Najliczniejszą grupę osób korzystających z leczenia psychiatrycznego stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym. W 2025 roku osoby w wieku 30–64 lata stanowiły ponad 72% wszystkich osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego, co wskazuje na znaczenie problemów zdrowia psychicznego dla aktywności zawodowej, społecznej i rodzinnej mieszkańców.
3. Na terenie gminy funkcjonuje system wsparcia psychologicznego i terapeutycznego realizowany m.in. przez punkt konsultacyjny. W latach 2023–2025 z porad psychologa korzystało od 27 do 35 osób rocznie, natomiast z pomocy terapeuty uzależnień od 24 do 29 osób.
4. Część mieszkańców korzysta z wyspecjalizowanych usług realizowanych poza terenem gminy. W 2025 roku dwie osoby z terenu gminy korzystały ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołdapi. Potwierdza to potrzebę utrzymywania współpracy ponadlokalnej w zakresie usług zdrowia psychicznego.
5. Osoby doświadczające zaburzeń psychicznych korzystają również ze specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w środowisku zamieszkania. W 2025 roku wsparciem objęto 6 osób, realizując 1960 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, co wskazuje na znaczenie tej formy pomocy w utrzymywaniu samodzielności mieszkańców.
6. Analiza danych dotyczących domów pomocy społecznej wskazuje, że część mieszkańców wymaga całodobowego wsparcia z powodu przewlekłych zaburzeń psychicznych. W 2025 roku 3 mieszkańców gminy przebywało w domach pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Oznacza to konieczność dalszego rozwijania usług środowiskowych ograniczających ryzyko kierowania mieszkańców do opieki instytucjonalnej.
7. Zespół opracowujący Plan zwrócił uwagę na występowanie miejscowości, w których oferta aktywizacyjna i integracyjna dla dzieci, młodzieży i rodzin jest ograniczona. Brak dostępnych lokalnie form spędzania czasu wolnego może zwiększać ryzyko izolacji społecznej, zachowań ryzykownych oraz problemów emocjonalnych i psychicznych.

8. Istotnym problemem pozostaje niska świadomość mieszkańców dotycząca zdrowia psychicznego oraz zbyt późne zgłaszanie się po pomoc specjalistyczną. Opóźnione podejmowanie terapii może prowadzić do pogłębiania problemów zdrowotnych oraz utrudniać skuteczne wsparcie osób i rodzin.
9. Wśród barier utrudniających skuteczne wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego wskazano ograniczoną dostępność terapii, psychoterapii oraz krótkookresowych form wsparcia dziennego. Szczególne znaczenie ma również konieczność zapewnienia ciągłości wsparcia środowiskowego po zakończeniu leczenia specjalistycznego.
10. Kierunki wynikające z diagnozy pozostają zgodne ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych do 2030 roku, Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz Regionalnym Planem Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które zakładają rozwój usług środowiskowych, zwiększanie dostępności wsparcia psychologicznego oraz ograniczanie konieczności korzystania z całodobowych form opieki.

POTRZEBY I REKOMENDACJE W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Zalecane jest dalsze rozwijanie środowiskowych form wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego, umożliwiających pozostawanie mieszkańców w miejscu zamieszkania i społeczności lokalnej.
2. Wskazane jest zwiększanie dostępności poradnictwa psychologicznego, psychoterapeutycznego oraz terapeutycznego, w szczególności dla dzieci, młodzieży, rodzin oraz osób doświadczających kryzysów życiowych.
3. Pożądane jest rozwijanie działań profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego, realizowanych w szkołach, instytucjach lokalnych oraz środowisku społecznym.
4. Zalecane jest wzmacnianie działań edukacyjnych zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego, rozpoznawania kryzysów oraz możliwości korzystania z profesjonalnego wsparcia.
5. Wskazane jest rozwijanie lokalnych inicjatyw aktywizacyjnych, integracyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, szczególnie w miejscowościach o ograniczonej dostępności zajęć i usług społecznych.
6. Pożądane jest rozwijanie współpracy pomiędzy gminą, powiatem, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ochrony zdrowia w zakresie realizacji programów profilaktycznych, terapeutycznych i aktywizacyjnych.
7. Zalecane jest utrzymanie i rozwijanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowanych w środowisku zamieszkania.
8. Wskazane jest zwiększanie dostępności działań wspierających rodziny osób doświadczających problemów zdrowia psychicznego, w tym poradnictwa, grup wsparcia i edukacji opiekuńczej.

9. Pożądane jest wykorzystywanie potencjału organizacji pozarządowych, instytucji kultury, placówek oświatowych i lokalnych liderów do tworzenia działań przeciwdziałających izolacji społecznej i wykluczeniu mieszkańców.
10. Zasadne jest rozwijanie usług środowiskowych oraz partnerskiej współpracy międzyinstytucjonalnej w celu ograniczania konieczności kierowania mieszkańców do całodobowych form opieki oraz wzmacniania samodzielności osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego.
11. Zespół opracowujący Plan zwrócił uwagę na potrzebę lepszego wykorzystania i koordynacji istniejących programów oraz dokumentów strategicznych dotyczących zdrowia mieszkańców, tak aby działania profilaktyczne, edukacyjne i zdrowotne były realizowane w sposób spójny i odpowiadały na potrzeby starzejącej się społeczności lokalnej (np. Plan Rozwoju Zdrowia).

1.5.DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA Z DZIEĆMI, W TYM Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Tabela R1: Rodziny z dziećmi w roku 2021

ogółem		rodziny z dziećmi razem	rodziny z 1 dzieckiem	rodziny z 2 dziećmi	rodziny z 3 dzieci	rodziny z 4 i więcej dzieci	dzieci w rodzinie ogółem	przeciętna liczba dzieci w rodzinie
924	74%	685	355	214	76	40	1197	1,75

Dane: Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny 2021

Rodziny według typów		
małżeństwa z dziećmi	-	361
związki niesformalizowane z dziećmi	-	23
samotni rodzice z dziećmi	-	216

Tabela R2: Rodzice i dzieci korzystający ze świadczeń

Dane	2023	2024	2025
Liczba <u>rodziców</u> pobierających świadczenia pielęgnacyjne	10	11	12
Liczba <u>dzieci</u> w rodzinach które otrzymały zasiłek dla niepełnosprawnego dziecka do 16 r. Życia	15	17	22

Dane: OZPS z lat 2023-2025 opracowanie ośrodka pomocy społecznej

Tabela R3: Tendencja w orzekaniu dzieci

Rok wydania orzeczenia/ rodzaj orzeczenia		
	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	w tym orzeczenia dzieci z ASD
2023	7	0
2024	2	0
2025	6	0

Dane: Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Gołdapi

Tabela R4: Dzieci w pieczy zastępczej

	2023	2024	2025
Ogółem piecza instytucjonalna	2	1	1
Ogółem piecza rodzinna	6	6	5
Razem dzieci w pieczy zastępczej instancjonalnej i rodzinnej	8	7	6
Koszty odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	36957,74	35698,37	49535,56
Średni koszt na dziecko w pieczy/miesiąc w złotych	385	425	688

Dane: OZPS z lat 2023-2025 opracowanie ośrodka pomocy społecznej

Tabela R5: Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej z terenu gminy

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba objętych indywidualnym programem usamodzielnienia ⁴	0	1	0
osoby w mieszkaniach treningowych	0	0	0

Dane: opracowanie ośrodka pomocy społecznej

Tabela R6: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej

Przyczyna otrzymania pomocy	2023	2024	2025
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej ogółem, w tym:	67	55	55
bezradność opiekuńczo-wychowawcza	11	12	12
potrzeba ochrony macierzyństwa	21	16	18
przemoc	0	1	1
bezrobocie	27	23	19
uzależnienia	8	3	5

Dane: OZPS z lat 2023-2025 opracowanie ośrodka pomocy społecznej

⁴ Art. 185 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

4. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W OBSZARZE WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI, W TYM RODZIN WYCHOWUJĄCYCH DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Rodziny z dziećmi stanowią istotną część społeczności lokalnej. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego na terenie gminy funkcjonowało 685 rodzin z dziećmi, wychowujących łącznie 1197 dzieci. Dominującą grupę stanowiły małżeństwa z dziećmi, jednak znaczący udział stanowiły również rodziny niepełne, w tym 216 rodzin prowadzonych przez samotne matki.
2. Pomimo spadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, część rodzin nadal doświadcza trudności wymagających wsparcia. W 2025 roku pomocą społeczną objętych było 55 rodzin z dziećmi. Najczęstszymi przyczynami korzystania ze wsparcia pozostawały bezrobocie (19 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (18 rodzin), bezradność opiekuńczo-wychowawcza (12 rodzin) oraz uzależnienia (5 rodzin).
3. Utrzymująca się liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, rozwijania działań profilaktycznych oraz wsparcia środowiskowego rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczych i wychowawczych.
4. Wzrastają potrzeby rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami. W latach 2023–2025 liczba dzieci objętych wsparciem z tytułu niepełnosprawności wzrosła z 15 do 22, natomiast liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne zwiększyła się z 10 do 12. Wskazuje to na konieczność dalszego rozwijania usług wspierających rodziny opiekujące się dziećmi wymagającymi szczególnej opieki.
5. Pomimo niewielkiej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej problem ten nadal występuje. W 2025 roku poza rodziną biologiczną przebywało 6 dzieci, w tym 5 w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 w pieczy instytucjonalnej. Jednocześnie koszty ponoszone przez gminę na ten cel wzrosły do ponad 49 tys. zł rocznie.
6. Analiza przyczyn umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wskazuje, że głównymi czynnikami ryzyka są uzależnienia rodziców lub opiekunów (41,7%), niewydolność opiekuńczo-wychowawcza (28,1%), problemy zdrowotne, niepełnosprawność lub zaburzenia psychiczne rodziców (13,3%), sieroctwo (13,1%) oraz przemoc domowa (3,8%). Potwierdza to potrzebę rozwijania działań wspierających rodzinę biologiczną jeszcze przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej.
7. Zespół opracowujący Plan zwrócił uwagę na występowanie miejscowości, w których dzieci i młodzież mają ograniczony dostęp do lokalnych form aktywności społecznej, edukacyjnej i profilaktycznej. Pomimo funkcjonowania na terenie gminy szkoły, przedszkola, biblioteki, Gminnego Ośrodka Kultury i Promocji, Ochotniczych Straży Pożarnych, harcerstwa, organizacji pozarządowych oraz Kół Gospodyń Wiejskich, część miejscowości pozostaje poza zasięgiem regularnych działań środowiskowych skierowanych do dzieci i młodzieży.
8. Wśród barier utrudniających powrót dzieci do rodzin biologicznych zidentyfikowano problemy mieszkaniowe rodzin, nieprzystosowanie warunków lokalowych do potrzeb dzieci, bezdomność lub

zagrożenie utratą mieszkania, a także niewystarczającą skuteczność części działań związanych z leczeniem uzależnień i wsparciem środowiskowym.

9. Istotnym problemem pozostaje niska świadomość znaczenia zdrowia psychicznego oraz zbyt późne korzystanie z pomocy specjalistycznej przez dzieci, młodzież i rodziców. Wskazywano również na ograniczoną dostępność usług terapeutycznych, psychoterapeutycznych oraz krótkookresowych form wsparcia dziennego dla rodzin przeżywających kryzysy.
10. Na terenie gminy funkcjonuje rozbudowany system usług wspierających rodziny, obejmujący m.in. pracę socjalną, asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, działania Zespołu Interdyscyplinarnego, Punkt Konsultacyjny GKRPA, opiekę przedszkolną, zajęcia świetlicowe, wsparcie edukacyjne, działania profilaktyczne oraz ofertę organizacji społecznych i instytucji kultury. Potencjał ten stanowi dobrą podstawę do dalszego rozwoju usług środowiskowych.
11. Kierunki wynikające z diagnozy pozostają zgodne ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych do 2030 roku, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Programem Wspierania Rodziny oraz Regionalnym Planem Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które wskazują na konieczność wzmacniania rodziny biologicznej, rozwijania usług środowiskowych oraz ograniczania kierowania dzieci do pieczy zastępczej.

POTRZEBY I REKOMENDACJE W OBSZARZE WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI, W TYM RODZIN WYCHOWUJĄCYCH DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. Zalecane jest dalsze rozwijanie działań wzmacniających kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców, w tym poradnictwa, warsztatów umiejętności rodzicielskich, wsparcia asystenta rodziny oraz działań profilaktycznych skierowanych do rodzin przeżywających trudności.
2. Wskazane jest rozwijanie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień, przemocy domowej, zdrowia psychicznego oraz zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w szczególności we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Pożądane jest zwiększanie dostępności zajęć edukacyjnych, sportowych, integracyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, szczególnie w miejscowościach oddalonych od centrum gminy oraz pozbawionych stałej oferty aktywizacyjnej.
4. Zalecane jest rozwijanie działań środowiskowych skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym pracy podwórkowej, animacji lokalnej oraz innych form aktywności realizowanych bezpośrednio w miejscu zamieszkania dzieci i młodzieży.
5. Wskazane jest wykorzystywanie programów profilaktycznych, konkursów i inicjatyw realizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako narzędzia wspierania dzieci i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.
6. Pożądane jest zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej i psychoterapeutycznej dla dzieci, młodzieży oraz rodziców, a także rozwijanie działań służących

podnoszeniu świadomości mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego i wczesnego reagowania na sytuacje kryzysowe.

7. Zalecane jest rozwijanie wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami poprzez poradnictwo specjalistyczne, usługi odciążające opiekunów, działania integracyjne oraz wsparcie środowiskowe.
8. Wskazane jest wzmacnianie działań umożliwiających bezpieczny powrót dzieci do rodzin biologicznych poprzez rozwój usług środowiskowych, terapii rodzinnej, wsparcia psychologicznego, działań mieszkaniowych oraz skuteczniejszych form leczenia uzależnień.
9. Pożądane jest rozwijanie współpracy z Powiatem Gołdapskim, gminami sąsiednimi, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami ochrony zdrowia w zakresie realizacji programów wspierających dzieci, młodzież i rodziny, w tym działań możliwych do finansowania ze środków zewnętrznych.
10. Zasadne jest dalsze rozwijanie środowiskowego systemu wsparcia rodzin wykorzystującego potencjał szkoły, przedszkola, GOPS, biblioteki, GOKiP, OSP, harcerstwa, organizacji pozarządowych i Kół Gospodyń Wiejskich, tak aby ograniczać konieczność kierowania dzieci do pieczy zastępczej oraz wzmacniać zdolność rodzin do samodzielnego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CZĘŚĆ II OPERACYJNA

2.1 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA OSÓB O OGRANICZONEJ SPRAWNOŚCI, SENIORÓW I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cele:

- zwiększenie dostępności usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym,
- rozwój usług opiekuńczych, wspierających i aktywizujących,
- poprawa dostępności usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i profilaktycznych,
- wzmacnianie samodzielności mieszkańców oraz wsparcia opiekunów faktycznych,
- rozwój współpracy pomiędzy samorządem, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ochrony zdrowia.

Lp.	Działanie / usługa	Podmiot odpowiedzialny i partnerzy	Termin realizacji	Źródła finansowania	Szacunkowy koszt	Wskaźnik / rezultat
1	Rozszerzenie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania poprzez zwiększenie liczby godzin usług, zwiększenie liczby osób objętych wsparciem, rozwijanie usług sąsiedzkich oraz wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Urząd Gminy Banie Mazurskie, organizacje pozarządowe	2026–2029	Budżet Gminy Banie Mazurskie, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+)	360000,00	wzrost liczby osób objętych usługami opiekuńczymi o min. 20%
2	Rozszerzenie usługi teleopieki poprzez zwiększenie liczby urządzeń, objęcie wsparciem nowych seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz prowadzenie działań informacyjnych zwiększających dostępność usługi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich	2026–2029	Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+)	15000,00	minimum 15 osób objętych teleopieką
3	Rozwijanie usług opieki wytchnieniowej oraz wsparcia opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, w tym rodzin opiekujących się osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi	2026–2029	Program „Opieka Wytchnieniowa” finansowany z Funduszu Solidarnościowego	55000,00	minimum 5 rodzin objętych wsparciem rocznie
4	Przygotowanie projektów działań finansowanych w ramach programów zdrowotnych realizowanych na podstawie art. 48 ustawy o świadczeniach opieki	Urząd Gminy Banie Mazurskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach	2026–2029	Programy zdrowotne realizowane na podstawie art. 48 ustawy o świadczeniach	5000,00	minimum 1 projekt zdrowotny, minimum 1

Lp.	Działanie / usługa	Podmiot odpowiedzialny i partnerzy	Termin realizacji	Źródła finansowania	Szacunkowy koszt	Wskaźnik / rezultat
	zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Działanie obejmuje rozwijanie dostępności rehabilitacji, fizjoterapii, profilaktyki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej, warsztatów dotyczących zdrowego żywienia, opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz współpracę z Powiatem Gołdapskim i Gminą Gołdap w zakresie rozwoju usług zdrowotnych i opieki długoterminowej.	Mazurskich, podmioty lecznicze, Powiat Gołdapski, Gmina Gołdap, organizacje pozarządowe		opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Budżet Gminy Banie Mazurskie		działanie edukacyjne rocznie
5	Rozwijanie środowiskowych usług aktywizacyjnych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie działalności Klubu Seniora, wdrażanie dobrych praktyk ekonomii społecznej oraz organizowanie działań integracyjnych, międzypokoleniowych i sąsiedzkich z wykorzystaniem potencjału Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych i organizacji pozarządowych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, organizacje pozarządowe	2026–2029	Budżet Gminy Banie Mazurskie, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+)	6000,00	minimum 2 działania aktywizacyjne rocznie
6	Opracowanie, aktualizacja i upowszechnianie lokalnej listy usług społecznych oraz rozwijanie systemu docierania z informacją do mieszkańców poprzez współpracę z sołtysami, Kołami Gospodyń Wiejskich, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, parafiami i lokalnymi liderami. Działanie obejmuje spotkania informacyjne w sołectwach oraz przekazywanie informacji bezpośrednio mieszkańcom.	Urząd Gminy Banie Mazurskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, sołtysi, organizacje społeczne	2026–2029	Budżet Gminy Banie Mazurskie	4000,00	aktualizacja listy usług, 20 sołectw objętych działaniami informacyjnymi
7	Analiza przyczyn niskiego zainteresowania usługą „Złota Rączka” oraz rozwijanie usług wspierających samodzielne funkcjonowanie seniorów i osób z niepełnosprawnościami, obejmujących drobne naprawy, pomoc techniczną, likwidację drobnych barier funkcjonalnych oraz wsparcie sąsiedzkie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Urząd Gminy Banie Mazurskie, organizacje pozarządowe	2026–2029	Budżet Gminy Banie Mazurskie,	1000,00	minimum 5 osób objętych usługą rocznie

2.2 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI, W TYM Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cele:

- wzmacnianie systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- rozwój usług środowiskowych dla dzieci, młodzieży i rodzin,
- zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i specjalistycznego,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- rozwój współpracy instytucji działających na rzecz rodzin.

Lp.	Działanie / usługa	Podmiot odpowiedzialny i partnerzy	Termin realizacji	Źródła finansowania	Szacunkowy koszt	Wskaźnik / rezultat
1	Rozszerzenie wsparcia rodzin poprzez zwiększenie dostępności usług asystenta rodziny, poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej oraz wsparcia środowiskowego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, szkoły, przedszkole	2026–2029	Program „Asystent Rodziny”, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+), Budżet Gminy Banie Mazurskie	72000,00	Maksymalnie 15 rodzin objętych wsparciem na 1 asystenta rodziny rocznie
2	Prowadzenie środowiskowych usług wspierających dzieci i młodzież w miejscowościach o ograniczonej dostępności oferty społecznej, obejmujących animację lokalną, pracę podwórkową (villageworking), zajęcia profilaktyczne, sportowe, edukacyjne i integracyjne oraz docieranie do dzieci i młodzieży niekorzystających z istniejących form wsparcia.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, szkoły, organizacje pozarządowe, Ochotnicze Straże Pożarne, harcerstwo, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	2026–2029	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+)	10000,00	minimum 3 miejscowości objęte działaniami rocznie,
3	Rozszerzenie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej i psychoterapeutycznej dla dzieci, młodzieży oraz rodziców, w tym rozwijanie współpracy z podmiotami realizującymi wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, szkoły, poradnie specjalistyczne, podmioty lecznicze	2026–2029	Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+)	23000,00	minimum 10 osób objętych wsparciem rocznie

Lp.	Działanie / usługa	Podmiot odpowiedzialny i partnerzy	Termin realizacji	Źródła finansowania	Szacunkowy koszt	Wskaźnik / rezultat
4	Realizacja środowiskowych usług edukacyjnych, warsztatów i konsultacji dla dzieci, młodzieży oraz rodziców w zakresie zdrowia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy, rozwoju kompetencji społecznych oraz wzmacniania kompetencji wychowawczych. Działania kierowane w szczególności do rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, szkoły, organizacje pozarządowe	2026–2029	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	3000,00	minimum 2 warsztaty lub konsultacje rocznie
5	Rozwijanie placówek wsparcia dziennego oraz innych środowiskowych form wsparcia dzieci i młodzieży, w szczególności dzieci z rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich oraz rodzin zagrożonych niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą. Działanie obejmuje zajęcia opiekuńcze, wychowawcze, socjoterapeutyczne, edukacyjne i profilaktyczne realizowane po zajęciach szkolnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Urząd Gminy Banie Mazurskie, szkoły, organizacje pozarządowe	2026–2029	Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 (EFS+), środki budżetu państwa przeznaczone na wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej, Budżet Gminy Banie Mazurskie	25000,00	minimum 1 placówka wsparcia dziennego lub środowiskowa forma wsparcia,
6	Przygotowanie projektów działań finansowanych w ramach programów zdrowotnych realizowanych na podstawie art. 48 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Rozwijanie współpracy z Powiatem Gołdapskim, Gminą Gołdap, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ochrony zdrowia w zakresie realizacji programów zdrowia psychicznego, terapii, profilaktyki oraz usług środowiskowych dla dzieci i rodzin.	Urząd Gminy Banie Mazurskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Powiat Gołdapski, Gmina Gołdap, organizacje pozarządowe	2026–2029	Programy zdrowotne realizowane na podstawie art. 48 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027	5000,00	minimum 1 wspólny projekt lub program
7	Prowadzenie cyklicznej diagnozy potrzeb dzieci, młodzieży i rodzin oraz aktualizacja lokalnej listy usług społecznych we współpracy z mieszkańcami, sołtysami, szkołami, organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, szkoły, sołtysi, organizacje pozarządowe, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	2026–2029	Budżet Gminy Banie Mazurskie	1000,00	aktualizacja listy usług społecznych, minimum 1 konsultacje społeczne

2.3 ZASADY MONITOROWANIA

Monitorowanie wdrażania Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych będzie realizowane w formule partnerskiej, z udziałem przedstawicieli podmiotów publicznych, podmiotów ekonomii społecznej oraz organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację działań wskazanych w niniejszym dokumencie.

W ramach procesu monitorowania prowadzona będzie systematyczna wymiana informacji dotyczących dostępnych źródeł finansowania usług społecznych, w szczególności konkursów, grantów, premii społecznych oraz innych instrumentów wspierających realizację założeń Planu.

Monitorowanie będzie polegało na cyklicznej analizie stopnia realizacji zaplanowanych działań oraz osiągania wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Gmina Banie Mazurskie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich będą, począwszy od 2027 roku (za rok 2026), raz w roku pozyskiwać od podmiotów realizujących usługi społeczne informacje dotyczące zakresu i sposobu realizacji tych usług.

Podstawowym narzędziem monitorowania dostępności usług społecznych będzie Lista Usług Społecznych, aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku. Po każdej aktualizacji dokument będzie upowszechniany za pośrednictwem stron internetowych Gminy oraz GOPS, a także wykorzystywany przez koordynatorów usług społecznych do planowania i koordynacji działań.

Zaktualizowana Lista Usług Społecznych będzie corocznie, począwszy od 2027 roku, przedstawiana wraz ze sprawozdaniem z realizacji Planu na sesji Rady Gminy Banie Mazurskie.

Monitoring wskaźników realizacji Planu będzie prowadzony z uwzględnieniem wskaźników monitorowanych na poziomie regionalnym. W tym zakresie Gmina Banie Mazurskie będzie współpracować z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie, zapewniając spójność lokalnego systemu monitorowania z założeniami polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego.

